

77. Uradni list RS, št. 77/2004 z dne 16.07.2004

3398. Zakon o potrošniških kreditih (ZPotK-UPB1) (uradno prečiščeno besedilo), Stran 9281.

Na podlagi 153. člena Poslovnika državnega zbora je Državni zbor Republike Slovenije na seji dne 21. maja 2004 potrdil uradno prečiščeno besedilo Zakona o potrošniških kreditih, ki obsega:

- Zakon o potrošniških kreditih – ZPotK (Uradni list RS, št. 70/2000 z dne 8. 8. 2000) in
- Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o potrošniških kreditih – ZPotK-A (Uradni list RS, št. 41/04 z dne 22. 4. 2004).

Št. 450-15/00-1/5

Ljubljana, dne 21. maja 2004.

EPA 1290-III

Predsednik
Državnega zbora
Republike Slovenije
Borut Pahor l. r.

Z A K O N
O POTROŠNIŠKIH KREDITIH
uradno prečiščeno besedilo
(ZPotK-UPB1)

1. člen

(predmet zakona)

Ta zakon ureja kreditne pogodbe, pri katerih kot jemalec kredita nastopa potrošnik, ki jemlje kredit pod pogoji in za namen, ki ga določa ta zakon.

2. člen

(pomen izrazov)

(1) Kreditna pogodba po tem zakonu je pogodba, s katero dajalec kredita daje ali obljubi dati potrošniku kredit v obliki:

1. odloženega plačila, zlasti pri prodaji blaga ali pri zagotavljanju storitev,
2. posojila, zlasti gotovinskega posojila ali prekoračitve na tekočem računu,
3. drugega podobnega finančnega dogovora, ki ima z ekonomskega vidika enak namen kot kredit.

(2) Potrošnik je fizična oseba, ki v poslih po tem zakonu deluje za namene izven njegove poklicne ali pridobitne dejavnosti.

(3) Dajalec kredita je fizična ali pravna oseba ali skupina teh oseb, ki da ali obljubi, da bo dala potrošniku kredit v okviru svoje dejavnosti, poslovanja ali poklica.

(4) Kreditni posrednik je fizična ali pravna oseba, ki v okviru svoje dejavnosti, poslovanja ali poklica opravlja posredovanje pri sklepanju kreditnih pogodb v okviru dejavnosti dajalca kredita, ki ga za to pooblasti s pogodbo.

(5) Skupni stroški kredita so vsi stroški, ki vključujejo obresti in druge dajatve, ki so neposredno povezane s kreditno pogodbo in jih mora potrošnik plačati pri rednem odplačevanju kredita.

(6) Efektivna obrestna mera so skupni stroški kredita, izraženi kot letni odstotek odobrenega zneska kredita. Letni odstotek se izračuna v skladu s 17. in 18. členom tega zakona.

(7) Potrošniška hipotekarna kreditna pogodba po tem zakonu je pogodba, s katero dajalec kredita daje ali obljubi dati potrošniku kredit in je vračilo kredita zavarovano s hipoteko ali zemljiškim dolgom na nepremičnini.

Kadar fizična oseba, ki deluje izven svoje poklicne ali pridobitne dejavnosti, za zavarovanje kredita ustanovi hipoteko ali zemljiški dolg na svoji nepremičnini, se uporabljajo določbe četrtega odstavka 4. člena tega zakona in določbe 7.a člena tega zakona.

(8) Čista vrednost kredita je vrednost, ki jo prejme potrošnik plačano od dajalca kredita oziroma vrednost stvari, ki je bila dana potrošniku na kredit.

3. člen

(omejitve)

(1) Ta zakon se ne uporablja za:

1. (črtana);
2. najemne pogodbe, razen najemnih pogodb, ki določajo, da lastninska pravica na koncu preide na najemnika;
3. kredite, ki so dani ali so omogočeni brez plačila obresti ali katerihkoli drugih stroškov;
4. kreditne pogodbe, po katerih se ne zaračunavajo nobene obresti ali stroški, pod pogojem, da potrošnik soglaša, da bo kredit poplačal v enkratnem znesku;
5. kreditne pogodbe, v katerih je znesek kredita manjši od 40.000 tolarjev;
6. kreditne pogodbe, na podlagi katerih je potrošnik zavezan poplačati kredit v obdobju največ treh mesecev in skupni znesek kredita ne presega višine trikratnega zjamčenega bruto osebnega dohodka v Republiki Sloveniji, za pretekli mesec;
7. pogodbe za stalno dobavo storitev, če ima potrošnik med trajanjem njihove dobave možnost plačila v obrokih.

(2) Za kreditne pogodbe o prekoračitvah na tekočih računih, ki jih odobravajo banke in hranilnice, pri tem pa ne gre za račune za poslovanje s kreditnimi karticami, se uporabljajo določbe tega zakona samo, če je s tem zakonom tako posebej določeno.

4. člen

(preprečevanje izogibanja določbam zakona)

(1) Več pogodb istega dajalca kredita, ki z ekonomskega vidika tvorijo celoto in so sklenjene zaradi izogibanja določbam tega zakona, zlasti v primeru porazdelitve zneska kredita na več pogodb, se v smislu tega zakona štejejo kot ena pogodba.

(2) Pogodbena razmerja, pri katerih je potrošnik prodajalec in kupec oziroma najemjemalec po pogodbi o finančnem najemu (leasing) iste stvari, se štejejo za potrošniške kredite po tem zakonu.

(3) Stvari, ki jih je dajalec kreditov oziroma najemodajalec po pogodbi o finančnem najemu (leasing) pridobil pri pravnih poslih iz drugega odstavka tega člena in pri katerih ima že sklenjeno obveznost odtujitve stvari, teh ne sme obremeniti s stvarnimi pravicami drugih.

(4) Kadar se omejitev iz prejšnjega odstavka nanaša na nepremičnino, mora dajalec kredita oziroma najemodajalec pri finančnem najemu na tej nepremičnini vpisati pravico prepovedi obremenitve ali odtujitve nepremičnine v korist kupca oziroma najemojemalca po pogodbi o finančnem najemu (leasing).

II. OGLAŠEVANJE

5. člen

(obvezna vsebina oglasov in ponudb)

(1) Kakršnokoli oglaševanje ali ponudba, s katero se ponuja kredit ali posreduje pri pridobitvi kredita, v kateri so navedena obrestna mera ali drugi podatki v zvezi s stroški kredita, mora vsebovati tudi efektivno obrestno mero. V vsaki takšni ponudbi in v oglasih, če se nahajajo na ali v poslovnih prostorih ali v tisku, mora biti dodan tudi reprezentativen in razumljiv primer izračuna skupnih stroškov kredita in navedeni stroški, ki jih je oglaševalec oziroma ponudnik po 18. členu tega zakona izvzel pri izračunu skupnih stroškov kredita.

(2) Efektivna obrestna mera, navedena v oglasih in ponudbah, mora biti v izogib zavajajočemu oglaševanju opremljena z informacijo, da se lahko spremeni, če se spremene določeni podatki in če so bili takšni podatki uporabljeni za njen izračun, in informacijo o datumu ali mesecu, na katerega se nanašajo v izračunu objavljene efektivne obrestne mere uporabljeni podatki.

(3) Oglaševanje in ponujanje kreditov brez navedb iz prejšnjega odstavka se šteje za zavajajoče oglaševanje v smislu zakona o varstvu potrošnikov (Uradni list RS, št. 20/98 in 25/98 – popr.) in nasprotuje dobrim poslovnim običajem.

III. OBVEZNOSTI PRED SKLENITVIJO KREDITNE POGODBE, VSEBINA KREDITNE POGODBE

6. člen

(obveznosti pred sklenitvijo kreditne pogodbe)

(1) Pred sklenitvijo kreditne pogodbe mora biti potrošnik seznanjen z vsemi pogoji kreditne pogodbe.

(2) Kreditna pogodba mora biti sklenjena v pisni obliki. Potrošnik mora prejeti vsaj en izvod celotne kreditne pogodbe.

(3) Potrošniku ni dovoljeno zaračunati plačil, obresti, dajatev ali drugih podobnih stroškov, ki niso navedeni v besedilu kreditne pogodbe.

7. člen

(vsebina kreditne pogodbe)

(1) Pisna pogodba mora v enostavnem in razumljivem besedilu določati:

1. čisto vrednost kredita ali kreditni limit, če ta obstaja;
2. efektivno obrestno mero in pogoje, pod katerimi je dopustno spremeniti efektivno obrestno mero;
3. način obrestovanja, pogostost kapitalizacije, način prilagajanja obrestne mere in uporabljen indeksacijski mehanizem;
4. stroške, ki v skladu z 18. členom tega zakona niso zajeti v izračunu efektivne obrestne mere;
5. pogoje plačila, ki so naloženi potrošniku, zlasti predvidene zneske posameznih plačil, število plačil, natančen datum zapadlosti plačil in, če je mogoče, skupen znesek plačil;

6. zavarovanja, ki jih mora zagotoviti potrošnik;
 7. pravico, da potrošnik odplača kredit pred zapadlostjo in pravico, da lahko v takem primeru zahteva zmanjšanje zneskov pod pogoji iz 12. člena tega zakona;
 8. pravico, da lahko potrošnik odstopi od pogodbe in obveznosti potrošnika, če to pravico izkoristi;
 9. pri kreditnih pogodbah, kjer je obračun vezan na uporabo tuje valute, navedbo tuje valute in vrsto tečaja, po katerem se izračunava vrednost v domači valuti.
- (2) Če ni mogoč natančen izračun efektivne obrestne mere, skupnih stroškov kredita ali druge obvezne sestavine pogodbe, mora pogodba vsebovati vse elemente, od katerih je ta izračun odvisen in izračun predvidene efektivne obrestne mere po pogojih, veljavnih na dan sklenitve pogodbe.

7.a člen

(sklenitev potrošniške hipotekarne kreditne pogodbe)

- (1) Potrošniška hipotekarna kreditna pogodba mora biti sklenjena v obliki notarskega zapisa. Pri sklenitvi notarskega zapisa mora biti osebno navzoč lastnik nepremičnine, na kateri se ustanavlja hipoteka ali zemljiški dolg, če je lastnik nepremičnine fizična oseba, ki deluje izven svoje poklicne ali pridobitne dejavnosti.
- (2) Notar mora lastnika nepremičnine iz prejšnjega odstavka posebej poučiti o vseh pravnih posledicah kreditne pogodbe in njenega zavarovanja, še posebej pa o tem, kakšna je čista vrednost kredita, kakšna je efektivna obrestna mera in kakšne so pravne posledice neplačila. Lastnik mora na notarskem zapisu s podpisom potrditi, da ga je notar poučil o vseh pravnih posledicah.

8. člen

(pogodbe o prodaji na obroke)

Pogodba o prodaji na obroke po zakonu, ki ureja varstvo potrošnikov, ki je hkrati tudi kreditna pogodba v smislu tega zakona, mora vsebovati vse sestavine iz 7. člena tega zakona in zakona, ki ureja varstvo potrošnikov.

9. člen

(pogodbe o prekoračitvi na tekočih računih)

- (1) Pogodba iz drugega odstavka 3. člena tega zakona mora biti sklenjena v pisni obliki in mora vsebovati podatke ter informacije o:
1. kreditnem limitu,
 2. letni obrestni meri in stroških v času od sklenitve pogodbe,
 3. pogojih, pod katerimi lahko pride do dopolnitev ali sprememb pogodbenega dogovora,
 4. postopku v zvezi s prenehanjem pogodbe.
- (2) V času trajanja pogodbe mora dajalec kredita potrošnika na običajen način pisno obvestiti o kakršnikoli spremembi letne obrestne mere ali bistvenih stroškov. O spremembi mora dajalec kredita potrošnika obvestiti takoj, ko sprememba nastopi. Takšna informacija je lahko podana preko poročila o stanju na tekočem računu.
- (3) Če omogoča pogodba o odprtju tekočega računa prekoračitev brez posebnega dogovora med pogodbenima strankama, mora dajalec kredita obvestiti potrošnika o letni obrestni meri in stroških kredita ter o vseh njihovih spremembah, če je prekoračitev daljša od treh mesecev.

10. člen

(posledice kršitve 7. in 8. člena tega zakona)

- (1) Če kreditna pogodba nima vseh sestavin iz 7. in 8. člena tega zakona, lahko potrošnik z enostransko izjavo razdre pogodbo.
- (2) Če potrošnik v roku enega meseca od plačila prve obveznosti po pogodbi ne izjavi, da razdira pogodbo, se šteje, da pri pogodbi vztraja.
- (3) V primeru razdora pogodbe iz prvega odstavka tega člena mora dajalec kredita potrošniku vrniti vse plačane zneske v roku osmih dni od prejema potrošnikove izjave iz prvega odstavka tega člena. Potrošnik mora v istem roku dajalcu kredita vrniti koriščen kredit, če mu je izjavo izročil neposredno, oziroma v desetih dneh od oddaje izjave, če je izjavo poslal preko priporočene pošte, ni pa dolžan plačati obresti oziroma drugih stroškov ali dajatev, vezanih na odobren ali koriščen kredit.

11. člen

(odstop od kreditne pogodbe)

- (1) Če potrošnik nima pravice do odstopa od pogodbe po predpisih, ki urejajo varstvo potrošnikov, lahko odstopi od kreditne pogodbe brez navedbe razloga pred koriščenjem kredita v petih dneh od sklenitve pogodbe.
- (2) Pravica potrošnika do odstopa od kreditne pogodbe ugasne, če začne v tem roku koristiti kredit.
- (3) Potrošnik mora o odstopu od kreditne pogodbe obvestiti dajalca kredita s priporočeno pošto.
- (4) Dajalec kredita ima v primeru, ko potrošnik odstopi od kreditne pogodbe, pravico zaračunati potrošniku nadomestilo stroškov odobritve kredita in nadomestilo stroškov rezervacije virov sredstev.

IV. PRAVICE IN OBVEZNOSTI DAJALCA KREDITA IN POTROŠNIKA

12. člen

(predčasno odplačilo)

- (1) Potrošnik ima pravico, da kadarkoli predčasno odplača preostanek sedanje vrednosti kredita pred dnevom zapadlosti plačila brez dodatnih stroškov, razen stroškov izdelave obračuna predčasnega odplačila kredita.
- (2) V primeru plačila iz prejšnjega odstavka lahko potrošnik od zneska sedanje vrednosti obveznosti predčasnega plačila (diskontirane) kredita odšteje sedanjo vrednost (valorizirano) pogodbenih obresti, vključno z morebitnimi stroški, ki bi tekle od dneva predčasnega plačila do dneva zapadlosti plačila po pogodbi, če so bile pogodbene obresti in stroški za to obdobje že obračunani in zajeti v plačila, ki jih je plačal potrošnik.
- (3) Dajalec kredita je dolžan potrošniku izdelati obračun obveznosti predčasnega plačila v skladu s prejšnjim odstavkom. Stroški izdelave obračuna predčasnega odplačila kredita ne smejo presežati polovice stroškov odobritve kredita.

13. člen

(razdor pogodbe s strani dajalca kredita)

- (1) Dajalec kredita lahko zahteva plačilo preostalih obrokov pred zapadlostjo ali z enostransko izjavo razdre pogodbo, če je potrošnik v zamudi s plačilom začetnega ali dveh zaporednih obrokov.
- (2) Pred izjavo, da razdira pogodbo, mora dajalec kredita potrošniku s pisnim obvestilom določiti primeren dodatni rok za plačilo zapadlih obveznosti, ki ne sme biti krajši od petnajstih dni.
- (3) Dajalec kredita lahko razdre pogodbo samo, če potrošnik ne plača zapadlih obveznosti v dodatnem roku iz prejšnjega odstavka.
- (4) Če dajalec kredita zahteva predčasno plačilo obrokov pred zapadlostjo ali z enostransko izjavo razdre pogodbo, se obveznost plačila določi v skladu z drugim odstavkom 12. člena tega zakona.
- (5) Potrošnik je dolžan za zapadle kreditne obveznosti za čas od nastanka dolžnikove zamude do dneva plačila plačati dajalcu kredita zamudne obresti, obračunane po predpisani obrestni meri zamudnih obresti.

14. člen

(odstop terjatev)

- (1) V vseh primerih, ko pride do odstopa terjatve iz kreditne pogodbe, je potrošnik upravičen uveljavljati proti prevzemniku vse pravice in uporabiti v svojo obrambo vse dokaze, kot bi jih lahko uveljavil proti prvotnemu dajalcu kredita, vključno s pobotom.
- (2) Pogodbe o odstopu terjatev, ki bi kakorkoli zmanjševale pravice potrošnika iz prejšnjega odstavka, so nične.

15. člen

(zavarovanje z vrednostnimi papirji)

- (1) V zvezi s kreditno pogodbo je prepovedano zavarovanje plačil, ki potrošnika zavezuje k izdaji ali sprejemu bianko menice ali čeka ali drugega plačilnega instrumenta, ki ima po svoji naravi podobne učinke.
- (2) Potrošnik lahko od dajalca kredita zahteva vrnitev kateregakoli vrednostnega papirja iz prvega odstavka tega člena, ki mu ga je izročil zaradi zavarovanja plačil.
- (3) Dajalec kredita mora potrošniku vrniti celotno škodo, ki je posledica uporabe instrumenta zavarovanja plačil iz prvega odstavka tega člena.

16. člen

(financiranje tretjih oseb)

- (1) Če sklene potrošnik kreditno pogodbo z namenom financiranja nabave stvari ali zagotavljanja storitve, lahko potrošnik proti dajalcu kredita ugovarja zavrnitev plačila in uveljavlja druge ugovore, ki izvirajo iz pogodbe o prodaji stvari ali pogodbe o opravljanju storitev, če blago in storitve niso dobavljene oziroma opravljene v skladu s pogodbo, v primeru, ko sta ta pogodba in kreditna pogodba med seboj povezani.
- (2) Šteje se, da zveza med prodajno pogodbo ali pogodbo o opravljanju storitev in kreditno pogodbo obstaja, če dajalec kredita in prodajalec ali izvajalec storitve sodelujeta z namenom zagotavljanja financiranja za nakup stvari ali zagotavljanje storitve, zlasti:

- ko potrošnik za nakup blaga ali zagotavljanje storitve sklene kreditno pogodbo z dajalcem kredita, ki ni hkrati prodajalec ali izvajalec storitve, pri katerem je potrošnik kupil blago ali naročil storitev; in
- imata dajalec kredita in prodajalec ali izvajalec storitve že predhodno sklenjeno pogodbo, po kateri daje kredit na razpolago ta dajalec kreditov strankam tega prodajalca ali izvajalca storitev za nakup izključno blaga ali storitve pri tem prodajalcu ali izvajalcu storitve; in
- dobi potrošnik iz prve alineje kredit v skladu s pogodbo iz prejšnje alineje.

(3) Ugovore iz prvega odstavka tega člena lahko potrošnik uveljavlja proti dajalcu kredita samo, če jih je pred tem uveljavljal proti prodajalcu ali izvajalcu storitve in pri tem kljub uporabi vseh možnih ugovorov v razumnem času ni dosegel želenih učinkov.

V. EFEKTIVNA OBRESTNA MERA

17. člen

(način izračuna efektivne obrestne mere)

(1) Efektivna obrestna mera je tista letna obrestna mera (diskontna stopnja), s katero se skupno kreditno breme (skupna vrednost vseh potrošnikovih plačil dajalcu kredita, razen stroškov iz 18. člena tega zakona) izenači s sedanjo vrednostjo odobrenega in nakazanega kreditnega zneska, in se izračuna po matematični formuli iz drugega odstavka tega člena.

(2) Efektivna obrestna mera – EOM je rešitev naslednje enačbe:

$$\sum_{j=1}^m \frac{a_j}{\left(1 + \frac{EOM}{100}\right)^{t_j}} = \sum_{k=1}^n \frac{b_k}{\left(1 + \frac{EOM}{100}\right)^{t_k}}$$

kjer je:

– vsota

m –število prejetih zneskov – tranš, če se kredit porablja postopoma, drugače je m = 1

a_j –prejeti zneski, katerih vsota je enaka znesku kredita

t_j –dolžina intervala, izražena v letih in delih leta, med začetnim trenutkom (datumom prejetja prve tranše kredita) in datumi naslednjih tranš (če so)

n –število obremenitev, ki jih tvorijo vsa odplačila kredita in skupni stroški kredita

b_k –posamezni zneski plačil

t_k –dolžina intervala, izražena v letih ali delih leta, med začetnim trenutkom (datumom prejetja prve tranše kredita) in datumi posameznih odplačil oziroma posameznih plačil skupnih stroškov kredita

EOM (efektivna obrestna mera) je letni odstotek obresti, ki se lahko izračuna, če so drugi pogoji v enačbi znani iz pogodbe ali drugače.

(3) Skupna efektivna obrestna mera (S) je efektivna obrestna mera (EOM), pri kateri se upošteva valorizacijska stopnja (VS) in se izračuna po formuli:

$$S = \left(\left(1 + \frac{VS}{100} \right) * \left(1 + \frac{r}{100} \right) - 1 \right) * 100$$

VS – valorizacijska stopnja, ki je enaka letni obrestni meri, s katero se zagotavlja ohranitev realne vrednosti po zakonu o predpisani obrestni meri zamudnih obresti in temeljni obrestni meri (Uradni list RS, št. 45/95)

r – realna obrestna mera

(4) Pri kreditnih pogodbah, pri katerih je znesek in način odplačevanja kredita v skladu z drugimi predpisi vezan na tujo valuto, se namesto skupne efektivne obrestne mere (S) uporablja le efektivna obrestna mera (EOM).

18. člen

(stroški, ki niso skupni stroški kredita)

Pri izračunavanju skupnih stroškov kredita se izvzamejo samo naslednji stroški:

1. stroški, ki jih plača potrošnik, ki je najel kredit, zaradi neizpolnjevanja svojih obveznosti po pogodbi;
2. dajatve in stroški, ki niso nabavna cena in jih mora potrošnik plačati pri nakupu blaga ali storitev, ne glede na to ali je transakcija gotovinska ali kreditna;
3. stroški za prenos denarnih sredstev in stroški za vodenje računa, ki je namenjen poplačilu kredita, obresti in drugih obveznosti, razen v primeru, ko potrošniku ni bila dana možnost, da se svobodno odloči ali bo za namen poplačila navedenih obveznosti odprl poseben račun ali izkoristil katero od drugih možnosti, in v primeru, ko so tovrstni stroški nenormalno visoki;
4. stroški članarine v združenjih ali skupinah, ki niso zajeta s kreditno pogodbo, četudi ima članstvo vpliv na kreditne pogoje;
5. stroški za zavarovanja ali garancije; vendar pa so v efektivno obrestno mero vključena tista zavarovanja ali garancije ter druga jamstva, ki so namenjena za zagotovitev plačila dajalcu kredita v primeru smrti, invalidnosti, bolezni ali nezaposlenosti potrošnika v vsoti, ki je enaka ali manjša kot skupni znesek kredita, vključno z obrestmi in drugimi obveznostmi, ki jih naloži dajalec kredita kot pogoj za odobritev kredita.

18.a člen

(najvišja dopustna efektivna obrestna mera)

(1) Če je dajalec kredita oseba, ki ni banka ali hranilnica po določbah Zakona o bančništvu (Uradni list RS, št. 110/03 – uradno prečiščeno besedilo), lahko znaša efektivna obrestna mera na dan sklenitve pogodbe največ 200% zadnje objavljene povprečne efektivne obrestne mere, ki jo uporabljajo banke in hranilnice v skladu z Zakonom o bančništvu.

(2) Če je v kreditni pogodbi določena višja efektivna obrestna mera od 200% povprečne efektivne obrestne mere določene v prejšnjem odstavku, je ta višja efektivna obrestna mera nična. V tem primeru se šteje, da je bila med strankama dogovorjena efektivna obrestna mera, ki znaša 200% povprečne efektivne obrestne mere, ki jo uporabljajo banke in hranilnice v skladu z Zakonom o bančništvu.

(3) Povprečne efektivne obrestne mere, ki jih uporabljajo banke in hranilnice po Zakonu o bančništvu, objavlja Banka Slovenije dvakrat letno v Uradnem listu Republike Slovenije za naslednje ročnosti in zneske:

- 6 mesecev, 250.000 tolarjev;
- 12 mesecev, 500.000 tolarjev;
- 36 mesecev, 1,000.000 tolarjev in
- 10 let, 5,000.000 tolarjev.

(4) Banka Slovenije lahko objavi povprečne efektivne obrestne mere iz prejšnjega odstavka glede na posamezno vrsto kredita.

VI. POSREDOVANJE POTROŠNIŠKIH KREDITOV

19. člen

(plačilo storitev, nadomestilo stroškov)

(1) Potrošnik v razmerju do kreditnega posrednika nima nobene obveznosti za plačilo storitev ali nadomestilo stroškov.

(2) Vsa plačila, ki jih kreditnemu posredniku plača dajalec kredita, so skupni stroški kredita.

20. člen

(pogoji za opravljanje kreditnega posredovanja)

(1) Kreditni posredniki morajo izpolnjevati pogoje, ki jih za opravljanje njihove dejavnosti s sklepom predpiše Banka Slovenije, če gre za kreditne posrednike bank in hranilnic, in s pravilnikom minister, pristojen za varstvo potrošnikov (v nadaljnjem besedilu: minister), če gre za kreditne posrednike drugih dajalcev kreditov.

(2) S pogoji za opravljanje dejavnosti kreditnih posrednikov se opredeli zlasti:

- kdo je lahko kreditni posrednik,
- način pridobitve in izkazovanja statusa kreditnega posrednika,
- pooblastila kreditnega posrednika v odnosu do potrošnika,
- posledice prekoračitev pooblastil kreditnega posrednika in razmejitev odgovornosti med kreditnim posrednikom in dajalcem kreditov v primeru prekoračitev pooblastil,
- obveznost vodenja in vsebino evidenc o kreditnih posrednikih,
- obveznost poročanja o kreditnih posrednikih.

VII. OBVEZNA NARAVA DOLOČB TEGA ZAKONA

21. člen

(ničnost pogodbenega določila)

(1) Nično je vsako pogodbeno določilo, ki bi v škodo potrošnika razveljavilo ali spremenilo katerokoli določilo tega zakona.

(2) Določbe tega zakona se neposredno uporabljajo tudi v primeru, če so določila kreditne pogodbe nejasna ali nepopolna.

(3) Ne glede na določbe tega zakona se uporabljajo tudi določbe drugih predpisov, ki so ugodnejše za potrošnika.

VIII. NADZOR NAD IZVRŠEVANJEM TEGA ZAKONA

22. člen

(dovoljenje za opravljanje storitev potrošniškega kreditiranja)

- (1) Dajalec kredita mora pred pričetkom opravljanja storitev potrošniškega kreditiranja pridobiti dovoljenje za opravljanje teh storitev (v nadaljnjem besedilu: dovoljenje).
- (2) Dovoljenja ne potrebujejo banke in hranilnice, ki pridobijo dovoljenje za opravljanje kreditnih poslov po zakonu, ki ureja bančništvo. Dovoljenja ne potrebuje Stanovanjski sklad Republike Slovenije. Dovoljenje ne potrebujejo dajalci kreditov, ki dajejo kredite le svojim zaposlenim in neprofitne organizacije, ki dajejo kredite le za socialne in izobraževalne namene.
- (3) Dovoljenje iz prvega odstavka tega člena izda urad, pristojen za varstvo potrošnikov (v nadaljnjem besedilu: organ)

23. člen

(izdaja dovoljenja)

Organ izda dovoljenje na zahtevo dajalca kredita po pravilih splošnega upravnega postopka.

24. člen

(vsebina vloge, nalepka, odvzem dovoljenja)

- (1) Kadrovske, organizacijske in tehnične pogoje, ki jih mora izpolnjevati vlagatelj zahteve za izdajo dovoljenja, predpiše minister s pravilnikom.
- (2) Vlagatelj zahteve mora v vlogi za izdajo dovoljenja navesti kraje, na katerih se bodo sklepale kreditne pogodbe in priložiti dokumentacijo, predpisano s pravilnikom iz prejšnjega odstavka.
- (3) Organ zavrne vlogo za izdajo dovoljenja, če vlagatelj ne izpolnjuje predpisanih pogojev za opravljanje storitev potrošniškega kreditiranja.
- (4) Organ zavrne vlogo za izdajo dovoljenja osebi, ki je dovoljenje že imela, pa ji je bilo odvzeto skladno z določbami tega člena ali ki je bila kaznovana v skladu z 9. točko 26. člena tega zakona, oziroma osebi, katere odgovorna oseba je bila pravnomočno obsojena za kaznivo dejanje goljufije oziroma oderuštv.
- (5) Organ izda ob izdaji dovoljenja imetniku dovoljenja nalepko, ki izkazuje pridobitev dovoljenja. Imetniku dovoljenja se izda toliko nalepk, kot je v vlogi navedenih krajev, kjer se sklepajo kreditne pogodbe. Imetnik dovoljenja mora nalepko nalepiti na vidnem mestu. Imetnik dovoljenja lahko zahteva izdajo nove nalepke, če uvede nov kraj za sklepanje pogodb.
- (6) Organ lahko v primeru kršitev iz 1., 2., 3., 4. in 5. točke prvega odstavka 26. člena tega zakona na predlog organa tržne inšpekcije ali organizacije za varstvo potrošnikov imetniku dovoljenje odvzame. Postopek odvzema dovoljenja se izvede po Zakonu o splošnem upravnem postopku (Uradni list RS, št. 80/99, 70/2000 in 52/02). Potem, ko je odločba o odvzemu dovoljenja dokončna, mora imetnik dovoljenja takoj odstraniti nalepko in prenehati z dajanjem potrošniških kreditov. Če imetnik sam ne odstrani nalepke, jo odstrani organ nadzora.
- (7) Obliko in vsebino nalepke določi minister z odredbo.

25. člen

(nadzor)

- (1) Nadzor nad izvrševanjem tega zakona obsega spremljanje vsebine oglasov, ponudb, kreditnih pogodb, načina izračunavanja skupnih stroškov kredita in efektivne obrestne mere ter izpolnjevanja predpisanih pogojev za poslovanje kreditnih posrednikov.
- (2) Nadzor nad dajalci kreditov, ki poslujejo na podlagi dovoljenja po zakonu, ki ureja bančništvo, izvaja organ, ki je pristojen za nadzor po navedenem zakonu.
- (3) Nadzor nad dajalci kreditov, ki poslujejo na podlagi dovoljenja, ki ga izda organ in kreditnimi posredniki izvaja tržna inšpekcija.
- (4) Tržni inšpektor lahko zahteva pri opravljanju nadzora od dajalca kredita ali kreditnega posrednika vpogled v sklenjene pogodbe in izdelavo njihovih kopij.
- (5) Vsi podatki, pridobljeni v postopku nadzora se štejejo za poslovno skrivnost in jih morajo osebe, ki so prišle z njimi v stik varovati.
- (6) Tržna inšpekcija mora o ugotovljenih kršitvah takoj obvestiti organ, če gre za kršitve dajalcev kreditov ali kreditnih posrednikov iz tretjega odstavka tega člena in Banko Slovenije, če gre za kršitve bank in hranilnic.
- (7) Tržna inšpekcija z odločbo prepove sklepanje kreditnih pogodb dajalcu kredita, če v nasprotju s tem zakonom deluje brez dovoljenja organa.

25.a člen

(poročanje)

- (1) Dajalec kreditov, ki posluje na podlagi dovoljenja, ki ga izda organ, mora organu vsakih šest mesecev, na predpisanem obrazcu, najpozneje peti delovni dan po preteku šestmesečnega obdobja za preteklo obdobje poročati o sklenjenih kreditnih pogodbah in dogovorjeni efektivni obrestni meri.
- (2) Minister, pristojen za varstvo potrošnikov, podrobneje predpiše način, vsebino, pogoje in obrazec poročanja.

X. KAZENSKÉ DOLOČBE

26. člen

- (1) Z globo od 3,000.000 do 30,000.000 tolarjev se za prekršek kaznuje dajalec kreditov ali kreditni posrednik:
 1. če pri oglaševanju in ponujanju storitev ne navede vseh sestavin iz prvega odstavka 5. člena tega zakona;
 2. če kreditna pogodba ni sklenjena v pisni obliki (6. člen);
 3. če kreditna pogodba oziroma pogodba o prekoračitvi na tekočem računu ne vsebuje vseh predpisanih sestavin iz tega zakona (7., 8. in 9. člen);
 4. če ob sklenitvi kreditne pogodbe od potrošnika zahteva izdajo ali akceptiranje bianko menice ali čeka ali drugega plačilnega instrumenta, ki ima po svoji naravi podobne učinke (15. člen);
 5. če izračunava efektivno obrestno mero ali skupne stroške kredita v nasprotju z 17., 18. in 19. členom tega zakona;
 6. če ima potrošnik v razmerju do kreditnega posrednika obveznost plačila storitev ali nadomestila stroškov (19. člen);
 7. če pri poslovanju ne izpolnjuje predpisanih pogojev za kreditne posrednike (20. člen);

8. če vsebuje kreditna pogodba pogodbeno določilo, ki bi v škodo potrošnika razveljavilo ali spremenilo katerokoli določilo tega zakona (21. člen);

9. če v nasprotju s tem zakonom odobrava kredite brez dovoljenja (22. člen);

10. če v nasprotju s tem zakonom kraj, kjer se sklepajo kreditne pogodbe, ni označen z nalepko (24. člen);

11. če organu ne poroča o sklenjenih pogodbah in dogovorjeni efektivni obrestni meri v roku in na način iz 25.a člena.

(2) Z globo od 300.000 do 1.000.000 tolarjev se za prekršek kaznuje odgovorna oseba pravne osebe ali odgovorna oseba samostojnega podjetnika posameznika, če stori prekršek iz prejšnjega odstavka.

Zakon o potrošniških kreditih – ZPotK (Uradni list RS, št. 70/2000) vsebuje naslednje prehodne in končno določbo:

XI. PREHODNE IN KONČNA DOLOČBA

27. člen

Vlada Republike Slovenije uskladi znesek iz 3. člena tega zakona, če se spremeni razmerje med SIT in EURO po srednjem tečaju Banke Slovenije za več kot 10%.

28. člen

Minister sprejme podzakonske predpise na podlagi tega zakona v roku dveh mesecev od njegove uveljavitve.

29. člen

(1) Dajalci kredita morajo uskladiti poslovanje z določbami 5., 7., 8., 9., 10., 16., 17. in 18. člena tega zakona najkasneje do 1. marca 2001, kreditni posredniki pa z določili 20. člena tega zakona najkasneje do 30. aprila 2001.

(2) Dajalci kreditov, ki morajo po 22. členu tega zakona pridobiti dovoljenje, lahko nadaljujejo z dosedanjim opravljanjem storitev potrošniškega kreditiranja po pogojih tega zakona do dokončne odločitve v upravnem postopku oziroma najkasneje do 31. decembra 2001.

30. člen

Določba 15. člena tega zakona se prične uporabljati s 1. januarjem 2001.

31. člen

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o potrošniških kreditih – ZPotK-A (Uradni list RS, št. 41/04) vsebuje naslednji prehodni in končno določbo:

PREHODNI IN KONČNA DOLOČBA

10. člen

Minister, pristojen za varstvo potrošnikov, izda podzakonski predpis iz 8. člena tega zakona (25.a člen zakona) v dveh mesecih od uveljavitve tega zakona.

11. člen

(1) Višina globe iz 9. člena tega zakona (26. člen zakona) se začne uporabljati z dnem uporabe Zakona o prekrških (Uradni list RS, št. 7/03).

(2) Do roka iz prejšnjega odstavka se kaznuje z denarno kaznijo za prekršek iz 9. člena tega zakona (26. člen zakona):

- pravna oseba v razponu od 3,000.000 tolarjev do 10,000.000 tolarjev;
- samostojni podjetnik posameznik v razponu od 3,000.000 tolarjev do 5,000.000 tolarjev;
- odgovorna oseba pravne osebe v razponu od 300.000 tolarjev do 500.000 tolarjev.

12. člen

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.